

Dosarul nr. 3ra-1141/22
2-22000705-01-3ra-03112022

Prima instanță: Curtea de Apel Chișinău (jud. Gh. Mîra, A. Bostan, G. Dașchevici)

ÎNCHEIERE

11 ianuarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Nina Vascan
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de Lilia Pogolșa, reprezentată de avocatul Aureliu Scorțescu

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată a Liliei Pogolșa împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la contestarea actului administrativ

împotriva hotărârii din 9 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea

constată:

La 29 decembrie 2021, Lilia Pogolșa, reprezentată de avocatul Aureliu Scorțescu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la contestarea actului administrativ.

În susținerea acțiunii a indicat că la data de 21 decembrie 2021, de către inspectorul de integritate al Inspectoratului de Integritate al ANI, a fost emis actul de constatare nr. 398/27, prin care se pretinde că dânsa, exercitând funcția de director interimar al Institutului de Științe ale Educației (IȘE), a încălcat regimul juridic a conflictelor de interese, manifestat prin nedeclararea în modul stabilit și termenul stabilit a conflictului de interese și nesoluționarea acestuia prin încheierea/semnarea contractului de achiziții nr. 27 din 9 decembrie 2019 (servicii de coordonare a cercetătorului științific în cadrul studiilor postdoctorale, în sumă de 10 680 de lei) cu Lilia Pogolșa în calitate de „prestator de servicii”, fiind semnat prin intermediul persoanei terțe de către directorul adjunct al Institutului.

A menționat că dânsa a acționat în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

În partea ce ține de corectitudinea încheierii contractului privind serviciile de cercetări științifice nr. 27 din 9 decembrie 2019, încheiat între IȘE, în persoana directorului adjunct și Lilia Pogolșa, inclusiv prin prisma Legii nr. 133/2016, contractul nominalizat a fost încheiat în scopul executării contractului nr. 1 PD-I din 27 februarie 2019 cu privire la finanțarea și executarea proiectului de cercetare postdoctorală, încheiat între Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare (autoritate contractantă finanțatoare) în persoana Directorului general, MECC (autoritate contractanta coordonatoare) în persoana Ministrului MECC și IȘE (contractor), în persoana directorului interimar Lilia Pogolșa, prin care părțile și-au asumat obligația de finanțare, coordonare și executare a proiectului de cercetare postdoctorală.

A punctat că Anexa nr. 3 la contractul nr. 1 PD-I din 27 februarie 2019 conține un tabel, în care sunt indicate descifrări la devizul de cheltuieli pentru serviciile de cercetări științifice contractate.

În tabelul menționat este indicat numele executorului care urmează să execute serviciile privind coordonarea proiectului de cercetare postdoctorală, acesta fiind dânsa, desemnată în calitate de consultant științific, iar suma remunerării pentru aceste servicii a fost stabilită de aceleași autorități contractante, aceasta fiind în mărime de 10 680 de lei.

În scopul executării contractului menționat, IȘE urma să încheie un contract de acordare a serviciilor de cercetare privind coordonarea proiectului de cercetare postdoctorală cu ea, în calitate de consultant științific.

A considerat că nu va fi corect să semneze unipersonal contractul din numele IȘE și dânsa personal, astfel urmând să semneze contractul directorul adjunct al IȘE, investit la acea dată cu dreptul de a semna din numele directorului (ordin nr. 2-20/G din 28 ianuarie 2019).

Acest drept nu era limitat în termen și nici situații anumite, fiind unul absolut, cu toate drepturile de director, și anume din acest motiv, contractul nr. 27 din 9 decembrie 2019, încheiat între dânsa și IȘE, a fost semnat de directorul adjunct.

Cu referire la prevederile art. 2 și 12 alin. (4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, a invocat că niciuna din prevederile legale stabilite nu sunt aplicabile cauzei date.

Șeful ierarhic superior este Ministrul Educației, Culturii și Cercetării, care a semnat contractul nr. 1 PD-I din 27 februarie 2019 cu privire la finanțarea și executarea proiectului de cercetare postdoctorală, unde dânsa, directorul interimar al IȘE a semnat contractul, urmând totodată executarea activității de consultant științific prevăzută în conținutul acestui contract.

Astfel fiind, șeful ierarhic superior, în persoana Ministerului Educației, Culturii și Cercetării, cunoștea despre obligația dânsei de a executa activitatea de consultant științific prin contract de prestare servicii, obligația de a raporta despre aceasta nemaifiind necesară.

A opinat că nu era în drept să nu încheie contractul nr. 27 din 9 decembrie 2019 privind acordarea serviciilor de cercetare, pe motiv că șeful ierarhic superior

cunoștea despre necesitatea încheierii acestuia, mai mult că un contract rezulta din altul.

Or, contractul nr. 27 din 9 decembrie 2019 privind acordarea serviciilor de cercetare nu prevede alte condiții decât contractul nr. 1 PD-I din 27 februarie 2019 cu privire la finanțarea și executarea proiectului de cercetare postdoctorală, fiind exact aceleași sume, termeni și părți ale contractului.

Actul de primire-predare a serviciilor prestate în temeiul contractului nr. 27 din 9 decembrie 2019, a fost semnat de directorul adjunct IȘE din aceleași motive ca și însuși contractul, acest act fiind de fapt o constatare a finalizării proiectului de cercetare postdoctorală și o confirmare a executării activității de consultant științific prevăzută în conținutul acestui contract.

Directorul adjunct, de fapt, este responsabil de cercetare, or, atribuțiile de funcție ale acestuia vizează nemijlocit coordonarea, monitorizarea și evaluarea activităților de cercetare în cadrul Institutului.

A obiectat că Autoritatea Națională de Integritate, la emiterea actului administrativ contestat, a încălcat normele procedurale.

Prima încălcare a fost comisă la repartizarea sesizării care, conform prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 132/20016, urma a fi repartizată în termen de cel mult o zi lucrătoare, fiind înregistrată la 9 iulie 2021, însă repartizată spre examinare la 14 iulie 2021.

Suplimentar, de către inspectorul de integritate a fost încălcată procedura comunicării procesului-verbal privind inițierea controlului, iar din motiv că a fost informată cu întârziere despre procesul-verbal privind inițierea controlului, dânzei i-a fost pus la dispoziție dosarul de control abia la data de 20 octombrie 2021.

Mai mult, pe tot parcursul controlului nu i-a fost asigurat dreptul la apărare și nici nu i-a fost adus la cunoștință acest drept.

Totodată, de către Autoritatea Națională de Integritate a fost încălcat termenul de emitere a actului de constatare, în circumstanțele în care sesizarea a fost repartizată la data de 14 iulie 2021.

Actul de constatare urma a fi emis cel târziu la data de 15 octombrie 2021, în timp ce acesta a fost emis la data de 21 decembrie 2021, adică cu 67 de zile peste termenul stabilit la art. 37 alin. (6) din Legea nr. 132/2016.

Astfel, ANI a încălcat prevederile art. 22 Cod administrativ, iar audierea sa abia la data de 26 octombrie 2021 este în exclusivitate din vina inspectorului de integritate, pe motiv că acesta a înștiințat-o despre emiterea procesului-verbal privind inițierea controlului cu încălcarea termenului de 7 zile stabilit de lege.

La fel, ANI a încălcat prevederile art. 32 Cod administrativ, or, reieșind din modul de repartizare a sesizării, comunicarea despre emiterea procesului-verbal de inițiere a controlului, necomunicarea privind publicarea acestuia pe pagina web a ANI și alte acte se poate concluziona că Autoritatea examinează cu lipsă de transparentă procedura de control, iar acțiunile inspectorului de integritate denotă o lipsă totală de responsabilitate profesională.

A specificat că ANI a încălcat și prevederile art. 70 alin. (1) Cod administrativ, nerespectând obligația de a o înștiința despre inițierea controlului în termenii stabiliți.

Pe lângă faptul că actul administrativ contestat a fost emis cu grave încălcări de procedură, luând în considerare circumstanțele de fapt, în acțiunile dânzei lipsesc elementele constitutive a unei abateri prevăzute de Legea 133/2016.

Și-a întemeiat pretențiile în baza art. 36 alin. (1) din Legea nr. 163 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, art. 163 lit. c), 206 alin. (1) lit. a) Cod administrativ.

A solicitat admiterea acțiunii și anularea actului de constatare nr. 398/27 din 21 decembrie 2021, emis de către Autoritatea Națională de Integritate.

Prin hotărârea din 9 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă ca neîntemeiată acțiunea.

La 21 iunie 2022, prin intermediul poștei electronice, Lilia Pogolșa, reprezentată de avocatul Aureliu Scorțescu a depus recurs nemotivat împotriva hotărârii din 9 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii recurate, cu emiterea unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii.

La 28 noiembrie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Autorității Naționale de Integritate copia cererii de recurs depuse de Lilia Pogolșa, reprezentată de avocatul Aureliu Scorțescu, fiindu-i explicat dreptul de a depune referință la recursul declarat (f. d. 68).

Până la data stabilită pentru examinarea admisibilității recursului, Autoritatea Națională de Integritate nu a făcut uz de dreptul său procedural de a depune referință.

Examinând admisibilitatea recursului, în raport cu actele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată inadmisibilitatea acestuia, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) și (2) lit. e) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere. Recursul se declară inadmisibil în special când motivarea recursului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 245 alin. (2).

Conform art. 245 alin. (1) și (2) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Totodată, regulile generale ce țin de calcularea termenelor în materie de contencios administrativ sunt reglementate prin prisma art. 195 Cod administrativ potrivit cărora procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară

conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169–171.

În conformitate cu art. 110 CPC, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Conform art. 111 alin. (1)-(4) CPC, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească. Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului. Dacă începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen.

Potrivit art. 113 CPC, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Pornind de la prevederile legale menționate supra, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că termenele procedurale stabilesc regimul optim pentru realizarea justiției, fiind o modalitate de ordonare a realizării acțiunilor procedurale și fortificarea securității raporturilor juridice.

Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, căror li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Potrivit art. 223 Cod administrativ, hotărârile și alte acte de dispoziție prin care se stabilesc termene, precum și numirea ședințelor și citațiile se notifică participanților la proces conform art. 96–114.

În conformitate cu art. 96 alin. (1) Cod administrativ, notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

Din dispozițiile art. 97 alin. (1) și (3) Cod administrativ, rezultă că notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod. Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării; b) notificare prin poștă cu act de notificare; c) notificare prin poștă cu scrisoare

recomandată; *d) notificare prin poștă electronică sau prin mijloace electronice de comunicație dedicate.*

Astfel, din actele cauzei cert rezultă că dispozitivul hotărârii contestate a fost pronunțat de Curtea de Apel Chișinău la 9 iunie 2022, în ședință publică (f. d. 49).

Se mai constată că în dispozitivul hotărârii din 9 iunie 2022, Curtea de Apel Chișinău a indicat cu suficientă claritate căile, termenul și modul de atac al acesteia prevăzut de legislația în vigoare.

La 21 iunie 2022, cu respectarea termenului prevăzut la art. 245 alin. (1) Cod administrativ, prin intermediul poștei electronice, Lilia Pogolșa, reprezentată de avocatul Aureliu Scorțescu a depus recurs nemotivat împotriva hotărârii din 9 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău (f. d. 63).

Se reține că la 18 octombrie 2022, Curtea de Apel Chișinău, prin intermediul poștei electronice, a notificat participanților la proces spre cunoștință copia hotărârii motivate din 9 iunie 2022, inclusiv la adresa electronică a reprezentantului Liliei Pogolșa, avocatul Aureliu Scorțescu, [XXXXXX](#), adresa respectivă fiind inserată în mandatul avocațial seria MA nr. 1682014 din 28 decembrie 2021 (f. d. 1, 61 verso).

La fel, actele cauzei atestă că adresa electronică nominalizată a mai fost utilizată pentru corespondența dintre Curtea de Apel Chișinău și avocatul Aureliu Scorțescu în calitate de reprezentant al Liliei Pogolșa, pe parcursul examinării cauzei, inclusiv pentru depunerea cererilor, expedierea citațiilor și comunicarea actelor de dispoziție judecătorești (f. d. 20, 41, 44, 59).

Așadar, având în vedere cele expuse mai sus, se înțelege că termenul de 30 de zile, prevăzut la art. 245 alin. (2) Cod administrativ, pentru prezentarea recursului motivat a început să curgă la data de 19 octombrie 2022, ziua imediat următoare datei notificării deciziei motivate a instanței de apel și a expirat la data de *17 noiembrie 2022*.

Cu toate acestea, în pofida obligațiilor sale procesuale, Lilia Pogolșa, reprezentată de avocatul Aureliu Scorțescu nu a depus motivarea recursului în interiorul acestui termen și chiar nici până în prezent, motiv pentru care survin consecințele art. 246 alin. (2) lit. e) Cod administrativ – recursul se declară inadmisibil, în special, când motivarea recursului nu a fost depusă.

Or, în speță au relevanță prevederile art. 65 alin. (1) Cod administrativ, care statuează expres că, culpa unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului.

Mai cu seamă că instanței de recurs nu i-au fost prezentate probe care ar indica la rezolvirea contractului de asistență juridică de către recurentă cu avocatul Aureliu Scorțescu, fapt ce atestă în continuare existența raporturilor de reprezentare dintre Lilia Pogolșa și avocatul Aureliu Scorțescu în cauza dedusă judecării.

De asemenea, adresa electronică a reprezentantului Liliei Pogolșa, avocatul Aureliu Scorțescu este indicată și în antetul cererii de recurs nemotivate (f. d. 63).

Tot aici, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al

Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a scoate în evidență și că, pe lângă faptul notificării hotărârii integrale a Curții de Apel în adresa reprezentantului recurente, avocatul Aureliu Scorțescu, la materialele cauzei este anexată inclusiv și dovada recepționării hotărârii motivate a Curții de Apel Chișinău nemijlocit de către recurenta Lilia Pogolșa la 25 octombrie 2022, ceea ce se confirmă prin avizul poștal de recepție (f. d. 65).

Cu toate acestea, recursul motivat nu a fost prezentat de către Lilia Pogolșa nici până în prezent.

Sub aspectul dat, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție notează că, recursul depus împotriva deciziei/hotărârii Curții de Apel este o cale de atac de drept, vizând în exclusivitate legalitatea actului de dispoziție contestat. Respectiv, dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici care, circumscrise fiind motivelor de recurs îngăduite de lege, sunt de natură să facă vizibile ilegalitatea deciziei/hotărârii contestate.

Așadar, recurenta Lilia Pogolșa nu s-a conformat prevederilor legale și a formulat o cerere de recurs nemotivată, fără a evidenția motivele ilegalității și netemeinicii hotărârii recurate, limitându-se doar la manifestarea dezacordului față de soluția pronunțată în apel. Această circumstanță face imposibilă exercitarea controlului judiciar de către instanța investită cu soluționarea căii de atac.

Or, în recurs nu este suficientă simpla expunere a dezacordului cu soluția instanței judecătorești, ci este necesară motivarea cu indicarea temeiurilor de ilegalitate pe care se întemeiază calea de atac, motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o decizie neîntemeiată. Condiția legală a expunerii motivelor de recurs implică determinarea greșelilor anume imputate instanței ierarhice inferioare, cu expunerea argumentată a criticilor în fapt și în drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ consideră că circumstanțele descrise supra evidențiază caracterul echivoc al recursului depus de Lilia Pogolșa, reprezentată de avocatul Aureliu Scorțescu, or, ultima fiind interesată în soarta soluționării prezentului litigiu, urma să întreprindă măsurile necesare de a proteja dreptul său de acces la instanță prin depunerea motivării recursului în termenul stabilit de lege, care să corespundă exigențelor impuse de legiuitor, condiție însă ce nu se atestă la caz.

Din aceste considerente și având în vedere că în cazul examinării recursului depus de Lilia Pogolșa, reprezentată de avocatul Aureliu Scorțescu, se va încălca principiul securității raporturilor juridice, garantat de articolul 6 și preambulul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a-l declara inadmisibil, or, ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale

de acces la justiție (cauza *Pîrnău ș.a. vs. Republica Moldova*, hotărâre din 31 ianuarie 2012 și cauza *SA Universul vs. Republica Moldova*, hotărâre din 10 iulie 2012).

În conformitate cu art. 230, 246 alin. (1) și (2) lit. e) Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Lilia Pogolșa, reprezentată de avocatul Aureliu Scorțescu se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Nina Vascan

Nicolae Craiu